



TEMARI DE PROFESSORS D'ARTS PLÀSTIQUES I DISSENY

ORDRE ECD/826/2004, de 22 de març, per la qual s'aproven els temaris que han de regir en els procediments selectius per a l'ingrés, accés i adquisició de noves especialitats en els cossos de professors d'Arts Plàstiques i Disseny i mestres de taller d'Arts Plàstiques i Disseny.

Edició d'Art

1. L'edició d'art. Conceptes bàsics. Productes i àrees. L'activitat professional de l'editor d'art. El projecte d'edició d'art: tipologia, concepte i metodologia. Coordinació i producció. Presentació. Gestió, promoció i comercialització. L'edició d'art i l'edició industrial.
2. L'edició d'obra gràfica. Característiques generals. Aspectes tècnics, econòmics i legals. Carpetes i col·leccions, elaboració i presentació. Interrelació amb altres àrees industrials, tecnològiques, artístiques, empresarials. L'edició d'obra gràfica a Espanya.
3. L'edició de bibliofília. Característiques generals. Aspectes estètics, tècnics, econòmics i legals. Ornamentació i il·lustració en el llibre de bibliofília. Edició facsímil. L'edició de bibliofília a Espanya, evolució. Exemplars notables.
4. L'edició d'objectes i múltiples: definició i característiques. Llibre objecte i llibre d'art seriat. Aspectes diferenciadors: tècnics, econòmics i legals. L'edició d'una obra d'art múltiple, condicionants. El sector objectes i múltiples a Espanya.
5. L'edició d'art a Europa i a Espanya. Antecedents històrics i evolució. Tendències estètiques. Impressors i exemplars destacables. El mercat de l'edició d'art, rellevància econòmica.
6. Orígens i evolució de l'edició d'art. Les avantguardes històriques, el període d'entreguerres i la seua aportació a l'art gràfic i l'edició. Editors i editorials. Artistes, autors i obres més importants.
7. L'edició d'art i les avantguardes europees i americanes a partir de 1945. Principals moviments artístics i literaris, aportacions a l'art gràfic i l'edició. Editors, editorials, artistes i autors més destacats a Europa i als Estats Units.
8. Situació actual de l'edició d'art. Tendències estètiques. Editors i editorials més representatives. Esdeveniments professionals: fires nacionals i internacionals, congressos, associacions, publicacions especialitzades. Perspectives futures de l'edició d'art.
9. El dibuix com a mitjà d'expressió artística. Elements del dibuix. Conceptes bàsics de dibuix: anotació, esbós i obra final. Materials i tècniques. El dibuix aplicat al projecte d'edició d'art.
10. Formes de veure i dibuixar. Dibuix mimètic. Dibuix descriptiu. Dibuix representatiu. Dibuix expressiu. Dibuix comunicatiu. Dibuix analític i científic. Planificació i factors condicionants del dibuix en funció de la seua aplicació.
11. Eines digitals de dibuix: programari de dibuix vectorial. Mètodes de treball i operacions habituals. Formats d'arxiu. Dispositius d'eixida. Creació i gestió de fonts tipogràfiques. La seua aplicació en l'edició d'art.
12. Eines digitals de dibuix: programari de dibuix mapa de bits i tractament d'imatges. Mètodes de treball resolució i tractament de la imatge. Formats d'arxiu. Dispositius d'entrada i eixida. La seua aplicació en l'edició d'art.



13. Els sistemes de representació i la seua aplicació en la concepció, anàlisi, desenvolupament i comunicació dels projectes d'edició d'art en els seus diferents àmbits.

14. L'enquadernació. Conceptes bàsics. Productes i àrees de l'enquadernació. L'enquadernació en el conjunt del projecte editorial, condicionants. L'enquadernació artesanal i industrial. El mercat de l'enquadernació, rellevància econòmica.

15. L'enquadernació com a activitat professional. El taller d'enquadernació: requisits i equipament, organització. El projecte d'enquadernació: metodologia. Coordinació i producció. Presentació. Gestió, promoció i comercialització.

16. Els estils i les tècniques en l'enquadernació. Rústica, biblioteca, flexible. Cosits, escativanes. Lloms. Queixos. Tapes. L'enquadernació en pergamí i pell. Ornamentació de les tapes. Interrelació amb altres àrees.

17. Orígens i evolució de l'enquadernació. L'enquadernació a Espanya, panorama històric i evolució. Situació actual. L'enquadernació en el conjunt del projecte d'edició d'art, condicionants.

18. Tendències actuals de l'enquadernació. Estils. Esdeveniments professionals: associacions, congressos, publicacions especialitzades, fires, premis. Àmbits d'interrelació amb el disseny gràfic, l'edició d'art i altres especialitats.

19. El gravat i l'estampació. Conceptes bàsics. Classificació i característiques dels principals grups de tècniques. Productes i àrees del gravat. Interrelació amb altres especialitats. El gravat i les tècniques d'estampació en el context del projecte d'edició d'art.

20. L'activitat professional del gravador. El taller de gravat: requisits i equipament, organització. El projecte de gravat i tècniques d'estampació: metodologia. Coordinació i producció. Presentació. Gestió, promoció i comercialització.

21. Les tècniques de gravat i estampació. Orígens i evolució. Principals centres de producció. El col·leccionisme i l'edició d'estampes. El gravat de creació i el gravat de reproducció.

22. El gravat i l'estampació a Espanya. Antecedents històrics i evolució. Principals creadors i tallers d'obra gràfica.

23. Situació actual de les tècniques de gravat i estampació. Tendències estètiques. Creadors i tallers més importants. Esdeveniments professionals: associacions, congressos, publicacions especialitzades, fires. Interrelació amb l'edició d'art i altres especialitats.

24. El gravat en relleu en la producció d'obra gràfica original. Orígens i evolució. Materials, tècniques i procediments. Interrelació amb altres tècniques utilitzades en l'edició d'art.

25. Panorama històric de la creació artística a Europa mitjançant procediments de gravat en relleu: creadors significatius i la seua obra, temàtica i evolució estètica, principals centres de producció. Relacions amb l'edició.

26. Panorama històric de la creació artística a Espanya mitjançant procediments de gravat en relleu: creadors significatius i la seua obra, temàtica i evolució estètica. Relacions amb l'edició.

27. L'estampa japonesa: tècniques, temàtica, evolució. Escoles i creadors. La seua influència tècnica i estètica en la creació artística occidental. Relacions amb l'edició.



28. El procediment xilogràfic: orígens, materials i eines. Fibra i contrafibra, fustes naturals i productes industrials, materials alternatius. Processos sostractius i processos d'addició de matèria. Usos en l'actualitat.
29. Tècniques d'impressió en els procediments de relleu. Tipus de premses. Estampació monocroma i policroma. Sistemes de registre per a la impressió a color. Combinació del procediment de relleu amb matrius de pla i buit, limitacions tècniques.
30. El dibuix per a les tècniques xilogràfiques. Materials i tècniques de dibuix més apropiats. Transferència de l'esbós. Dibuix directe sobre la matriu. Planificació d'imatges complexes a color. Aportació del material i procediment xilogràfic a la imatge.
31. Els procediments calcogràfics. Orígens i evolució. Materials i tècniques. Característiques diferencials de la imatge calcogràfica. Interrelació amb altres tècniques de gravat i estampació i l'edició d'art.
32. Els procediments calcogràfics directes i indirectes. Materials i tècniques. Combinació de tècniques. L'entintat i l'estampació. Característiques diferencials. Mordents i productes de reserva, classificació, utilització. El processament de la matriu calcogràfica.
33. Textura i volum en els procediments calcogràfics. Tècniques additives en el gravat contemporani. Orígens i evolució. Característiques i procediments gràfics. Impressió. Les tècniques additives i l'edició d'art.
34. L'estampació en els procediments calcogràfics. Tipus de premses i sistemes de registre. Impressió policroma. Tractament i utilització del paper i les tintes. Combinació del procediment calcogràfic amb matrius de pla i relleu, limitacions tècniques.
35. El dibuix per a les tècniques calcogràfiques. Esbossos de línia i taca. Anàlisi del procés tècnic a partir de l'esbós, planificació. Materials i tècniques de dibuix per als diversos procediments directes i indirectes. Transferència del dibuix.
36. Panorama històric de la creació artística a Europa i a Espanya mitjançant tècniques d'estampació en pla: creadors significatius i la seua obra, temàtica i evolució estètica. Relacions amb l'edició.
37. La impressió planogràfica. Orígens, evolució tècnica i característiques de la imatge litogràfica. Materials, tècniques i maquinària. Interrelació amb les tècniques de gravat i estampació i l'edició d'art.
38. La litografia sobre pedra. Fonaments fisicoquímics del procés, característiques de la matriu i tipus. Les matrius metàl·liques: característiques, tipus, comportament fisicoquímic. Processament de la imatge litogràfica sobre pedra i sobre metall.
39. El dibuix per a les tècniques litogràfiques. Materials i tècniques de dibuix més afins al procés litogràfic. Dibuix directe. Esbós i report litogràfic.
40. La fotolitografia. Realització de transparències. Emulsions fotogràfiques en els mitjans litogràfics: negatives, positives, to continu. Insolació. Processaments. Aplicació en l'edició d'art.
41. L'estampació litogràfica, particularitats. La litografia a color. Tècniques i sistemes de registre. Estampació directa i òfset. Combinació del procés litogràfic amb altres tècniques, limitacions i recursos. Infraestructura, equipament i organització bàsica d'un taller de litografia.



42. Panorama històric de la creació artística a Europa i a Espanya mitjançant procediments permeogràfics: creadors significatius i la seua obra, temàtica i evolució estètica. La serigrafia a Orient. Relacions amb l'edició i altres sectors productius.
43. La impressió permeogràfica, fonaments. Origen, antecedents i evolució. Materials i tècniques, característiques. Aplicacions artesanals i industrials. Interrelació amb altres tècniques de gravat i estampació. La serigrafia i l'edició d'art. Noves tecnologies en la impressió permeogràfica.
44. Els procediments de creació d'imatge en serigrafia. El dibuix per a la tècnica permeogràfica: esbossos per a procediments directes i fotoquímics. Clixés de la pantalla. Tècniques fotoquímiques i no fotoquímiques, característiques i procediments. Factors que intervenen i selecció de materials. Comportament i tipus d'emulsions fotosensibles, exposició i revelatge. Tipons manuals i fotogràfics. Tècniques d'elaboració i manipulació. Noves tecnologies.
45. L'estampació serigràfica. Tècniques i màquines. Sistemes de registre. L'estampació policroma. Suports i tintes d'impressió serigràfica. Noves tecnologies. Infraestructura, equipament i organització bàsica d'un taller de serigrafia.
46. Electrografia i infografia com a tècniques de creació gràfica: Definició, orígens i evolució. Materials, sistemes i equips. Electrografia, infografia i edició d'art. L'estampa digital.
47. Panorama actual de la creació artística mitjançant noves tecnologies als EUA, Europa i el Japó. Creadors significatius i la seua obra, temàtica, evolució estètica. La seua influència i relacions amb l'edició i altres sectors productius.
48. El llibre: concepte i morfologia. Estructura i parts del llibre enquadernat, terminologia. Gèneres del llibre. Classificació i característiques segons la seua tipologia. Principals estils i tendències actuals. El llibre industrial i el llibre artesanal.
49. El llibre a través de la història, la seua significació. Antecedents: primeres formes i materials. Evolució. Les primeres biblioteques i el comerç del llibre en l'antiguitat. Principals centres de producció del llibre al llarg de la història.
50. La indústria del llibre en el segle XX. Sectors. Editors i editorials. Nous tipus i formes de publicació i edició. La promoció del producte editorial. Presentació i comercialització virtual dels diferents productes del sector. Relacions amb altres sectors productius.
51. El disseny del llibre: metodologia, elements bàsics, fases, condicionants, costos. Particularitats del disseny segons tipologia. El projecte editorial. Gestió completa d'un producte editorial: organització, planificació, producció i distribució. Edició professional i autoedició.
52. La maquetació en el procés de disseny del llibre. Maquetes i retícules. Estructura de la pàgina. La maqueta digital: programari de maquetació. Mètodes de treball i operacions habituals. Formats d'arxiu. Dispositius d'eixida. Gestió de fonts tipogràfiques.
53. La lletra: morfologia i estructura. Classificacions. L'escriptura com a element expressiu. Cal·ligrafia occidental i cal·ligrafia xinojaponesa. Evolució històrica. Tècniques i materials. Estils clàssics i tendències actuals. Figures representatives.
54. La tipografia: història i evolució. Conceptes generals. Estils i famílies tipogràfiques. Especificacions i variables tipogràfiques. Sistemes de mesura. Aspectes semàntics, funcionals i tècnics de la tipografia. Composició tipogràfica tradicional i digital.



55. El text: classificació segons estructura, segons contingut. L'elecció de la tipografia i la composició del text, condicionants. Llegibilitat. Variables tipogràfiques. Les normes tradicionals en la composició de textos. Relació text i imatge.

56. Ortografia tècnica. Conceptes bàsics. Ortografia especialitzada. Ortotipografia, la seua importància. La correcció de textos. Signes i ús correcte d'aquests. Abreviacions i abreviatures. Usos i normes establides.

57. La impremta. Història, desenvolupament i conseqüències socioculturals de la seua expansió per Europa. Els grans impressors. La impremta en l'actualitat.

58. Les tècniques d'impressió industrials. Orígens i evolució. Definició i característiques dels diferents sistemes d'impressió industrial. Processos tècnics de cada sistema. Les noves tecnologies en la impressió.

59. La fotoreproducció en les arts gràfiques. Tipus d'originals i el seu tractament específic amb vista a l'òptima reproducció. Sistemes de captura d'imatges analògics i digitals. Avaluació de fotolits. Revisió i correcció de proves.

60. Fotomecànica digital. Principis teòrics i tecnologia. El procés de digitalització. La reproducció del color. El tractament de la imatge. Formats digitals per a imatge i text. Sistemes d'eixida. Calibratge de dispositius. Sistemes de preimpresió. Revisió i correcció de proves.

61. El paper: origen i evolució. Difusió del paper. Composició i fabricació. El paper artesanal i l'industrial. Classificació i formats. Aspectes estètics, econòmics i tècnics segons el producte final. Conservació i restauració. Altres suports d'impressió.

62. El paper de gravat: components i procés de fabricació. Tipologia, característiques i propietats. Adequació al sistema d'impressió. El paper per a l'enquadrernació. Influència de l'evolució del paper en l'edició d'art gràfic.

63. Les tintes. Evolució tècnica. Tipus i característiques. Composició i fabricació. Additius i modificadors. Relacions entre tinta i suport d'impressió. Característiques i adequació al sistema d'impressió.

64. La imatge. Naturalesa i classificació. Criteris i mètodes d'anàlisis. Iconicitat i abstracció. Factors estètics, ètics i cognitius. La sociologia i la psicologia de la imatge.

65. L'alfabet visual. Elements bàsics de la plàstica: morfològics, escalars, dinàmics. Principis compositius. Mòduls i estructures aplicades a l'edició d'art. Tècniques visuals i estratègies de comunicació gràfica.

66. El color: fonaments i teories. Categories i dimensions del color. La percepció del color: mecanismes fisiològics i psicològics. Significació i semiòtica del color. El color en l'edició d'art. Reproducció i normalització del color.

67. La percepció visual. Teories psicofísiques i psicològiques. Influències cognitives i emocionals en la percepció. La psicologia de l'art i la seua aplicació a l'edició d'art.

68. El llibre objecte, el llibre d'artista. El llenguatge visual. El llibre com a espai artístic. La sensorialitat en la configuració del missatge. La seua repercussió en les diferents etapes del disseny i edició del llibre objecte. Exemplars notables i creadors destacats.



69. La il·lustració en el llibre: orígens, evolució, tècniques. Anàlisi de la imatge prefotogràfica i postfotogràfica en el llibre. El llibre il·lustrat en l'actualitat, tipologia i característiques. Esdeveniments professionals vinculats a la il·lustració: fires, associacions, publicacions premis. La il·lustració en l'edició d'art.
70. La fotografia: orígens i evolució. Els processos d'impressió des de l'aparició de la fotografia, característiques tècniques. Implicacions en el procés de disseny i edició del llibre. La seua aplicació en l'edició d'art.
71. El projecte d'edició d'art. Tipus. Fases del projecte, metodologia projectual. El procés creatiu. Dialèctica entre la idea i la seua realització, viabilitat. La memòria econòmica.
72. Producció i gestió d'un projecte d'edició d'art. Organització, planificació i gestió de la producció. Diferents professionals que participen. El procés fins a la distribució del producte. El màrqueting del producte d'edició d'art.
73. La promoció de l'edició d'art, l'enquadernació i el gravat i tècniques d'estampació. Institucions internacionals i nacionals. Els centres de formació. Les associacions de professionals. Fires i congressos d'art, enquadernació i art gràfic. La promoció pública d'aquesta àrea a Espanya.
74. Obra gràfica original, tipologia. Conceptes únic i múltiple. Normativa internacional d'edició, catalogació, identificació i numeració. Nomenclatures. Presentació i conservació dels diferents productes d'edició d'art.
75. Legislació espanyola sobre propietat industrial i intel·lectual. Els drets d'autor. La protecció de l'obra.
76. La relació teoria-pràctica en l'ensenyament de l'edició d'art. La progressió en l'aprenentatge de les tècniques, eines i maquinària pròpies dels diferents tallers. Els factors de risc en l'aprenentatge i la prevenció d'accidents.